

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines; del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

L'ANY VIII.

REUS, dimars 17 de Juny de 1913

Núm. 140

GRAN HOTEL DE LONDRES

AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots els trens — Plaça de Prim — REUS — Telefon núm. 29

SALO DE LECTURA, PIANO I VISITES

SERVEI DE GRAN LLUIMENT

PER A BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. — RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON. — TELEFON 763. — BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts. — Els divendres plat del dia: sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià. — Gran menjador per a 500 comensals. — Espléndida il·luminació. — Servei esmerat. — Cuina selecta. — Perruqueria i banys.

L'AVENTURA DEL MARROC

Van caient les víctimes

Les noves que's van rebent del Marroc diuen tota la gravetat de la situació. El Rif crema per tots quatre costats. En diversos llocs de la zona espanyola, en altres de la zona francesa, la feresa africana, la rebeldia d'un poble que's veu aleshores la seva independència s'aixeca irada.

I van caient les víctimes: un nou combat ha ocasionat, segons el primer telegrama oficial, 10 morts i 22 ferits en nostres tropes. Se calculen les baixes en conjunt, d'ensà del nou i previst —menos pel govern a qui s'ha d'acusar d'imperdonable imprevisió— rebrotament de la guerra, en més de 100 morts i passa de 200 ferits. I tingui's en compte que tot just s'ha començat.

Un clam d'angoixa torna a aixecar-se en tots els indrets de les terres d'Espanya.

Es pels africans la guerra un ofici, però també una venjança que cau damunt d'aquells que contra sa voluntat volen imposar-los la llei del més fort.

I Espanya com se mira això a les alqueries diuen que hi ha un gran dolor que no serà mai el del que plora llàgrimes de sang pels fills que moren en les terres africanes; en el poble hi ha una fatalista resignació.

Poden cantar victòria altra voluntats que s'entusiasmaren amb la rebuda que s' feu al general Alfau a la seva entrada a Tetuán. Allavors se "corregué la pólvora" en festes típiques. Ara corre en les batalles sanguinants. Les canyes s'han tornat llançes. El doctor Maestré que allavors glorificava la conquesta del Marroc deuria ara organitzar batallons de joventuts daurades i dur-les als camps de batalla i vèncer al moro infidel que no's conforma en devenir súbdit de l'Europa. Així ho feren els anglesos en la guerra del Transvaal, així els yanquis quan

la guerra amb Espanya, així els pobles que de debò senten el patriotisme.

Però aquí no serà així. Aquí se vessarà la sang del poble, la sang generosa dels humils. No arribarà el dol als alcàcers de la aristocràcia.

El Marroc és i serà la ferida oberta per on se perdràn energies, cabals i vides precioses d'aquests pobles que componen la Hispania. Els pecats d'uns quants haurem de pagar-los tots. Diuen que això és fatal, que Europa ens ha imposat el dilema de civilitzar als marroquins o de morir, d'èsser esborrats com a poble del nombre les nacions civilitzades.

Aquesta és la teoria dels conformistes, dels que cap sacrifici els costarà la tragèdia marroquina, de tots aquells que's sedueixen les flors de paper i les glories de llustrina.

Als que tenim veritable amor al progrés no'ns sedueix això i creiem que no és entre tant bojes i costoses aventures que s'ha de salvar Espanya. Es la pau que pot salvarnos i no llençant rius d'or miserablement i enterrant joventuts en una guerra sense grandesa i sense justificació.

Teatre Circo

Concert per l'Orquestra de l'Associació de Música de Cámara, de Barcelona, dirigida per en Josep Rabentós

Una vegada més el nostre públic ha defraudat les nostres esperances deixant de conèixer al concert que tingué lloc el prop passat dissapte en nostre teatre d'èstiu. Si això és altament lamentable, perquè, de seguir així, no serà possible la organització d'aquelles manifestacions artístiques de les que no pod prescindir una ciutat de l'importància de la nostra, si no vol baixar a la categoria de villeta inculta. De continuar les coses així, haurem de convenir en que les

empreses teatrals obren d'acord amb la manera de ser de la nostra població al condemnar-nos a cine perpetu. Si quan organitzen actes de la importància del del prop passat dissapte el públic els abandona, faran bé en desistir dels seus bons propòsits i pendre el teatre com una botigueta que per a viure ha de servir lo que'l públic demana, i la nostra gent per ara, se ven que ja'n té prou amb cine i amb atraccions.

Després de grans esforços se conseguí portar a Reus la Simfònica de Madrid i la empresa no cobreix gastos. La notable companyia de declamació Palma-Reig, dona vuit representacions i ningú's recorda que'l teatre estigui obert; se centra la nostra que dirigeix en Rabentós i la empresa paga el seu atreviment amb unes quantes centes pessetes...

Ont anirem a parar per aquest camí? Què fan les famílies que per la seva posició social venen obligades a protegir amb la seva assistència al teatre aquests lloables propòsits?

De seguir les coses així, serà necessari que la premsa en general i totes aquelles persones que saben lo que influeixen en la cultura del poble les manifestacions artístiques, se preocupin seriament de lo que està passant.

El concert fou un éxit per a l'orquestra de l'Associació de Música de Cámara de Barcelona, doncs l'escollit auditori que acudí al teatre, ovacionà constantment als exeoutants i al seu mestre, en Josep Rabentós, que era força conegut com a excelent violoncel·lista, no'l coneixíem encara com a director.

Les composicions que més aplaudiments conseguiren foren: «Siiliana», de Boccherini, i les «Dances hongareses núms. 6 i 5», de Brahms, especialment aquestes darreres, executades amb gran valentia, posant-se així de relleu el fort temperament artístic den Rabentós.

Conseguí també molts aplaudiments en Brossa, força estimat del nostre públic, en «Le Delage», den Saint-Saens.

Judicant l'obra de conjunt, podem dir que endevinàrem en els joves exeoutants que componen l'orquestra, un fervorós entusiasme per al seu art, però potser precisament per això, per ésser cada un d'ells, o abundar entre ells, artistes d'extraordinari relleu, els conjunts a voltes no són prou ajustats. De totes maneres, si la orquestra no sofreix renovacions, si els que ara la componen continuen exeoutant junts durant algun temps, és indubtable que assoliran un envejable lloc entre les primeres orquestres de música de cámara.

De la suposada escassetat d'aigua

L'ARQUITECTE MUNICIPAL DESEMPENYANT EL PAPER DE DUGUESCLIN.

"Ni quito ni pongo rey"

Venjaquí la carta del senyor Caselles que hi ha dies teniem en cartera:

«Sr. Director del periódico FOMENT. Presente.

May Sr. mío: Con sentimiento é indignación he leído el comentario que escribe al pié del oficio núm. 200, que dirigí a la Alcaldía, por orden de la misma, y que publica V. en el número 136 mentado periódico, y apesar de que estoy convencido, que la honradez y honorabilidad, no he de ir a buscarla en las columnas de los periódicos, y menos cuando se refiere a escritos anónimos, y si, en el seno de mi conciencia, apesar de que soy amigo por temperamento de la paz, no puedo dejar sin la más enérgica protesta gran parte del comentario a que me refiero al principio, especialmente su final, que de una manera valada, quiere atacar mi dignidad y manifestar además:

1.º Que con su periódico no tengo ni ha tenido nada que ver, pues si el Sr. Alcalde no me hubiera ordenado, que le transmitiera por escrito lo que le informaba de palabra a su instancia, sobre el escrito de FOMENT del día 8 del corriente, hubiera hecho caso omiso del mismo, apesar de la descortesia y desconsideración con que me trataba.

2.º Que no tengo arte ni parte en la publicación de mi oficio dirigido a la Alcaldía, puesto que me limité a hacer traslado del mismo al Sr. Presidente de Fomento, para su conocimiento, y desde entonces dicho señor pudo hacer del mismo el uso que le pareciese.

3.º Que mi escrito pedido por el Sr. Alcalde, tenía por única finalidad, poner las cosas en el terreno de la verdad, y si molestó a FOMENT no es mia la culpa, puesto que, medios tiene de informarse antes de publicar hechos, que pueden conducirnos al terreno actual.

4.º Dice en su periódico, que no ha de entendérselas conmigo. ¿Pero señor Director he venido yo a entendérmelas con V. ni con su periódico? ¿Pero es tanta la ofuscaión que reina, que ni la verdad puede decirse al Alcalde? Creame V. que si dicho Sr. Alcalde no me lo hubiera ordenado, ya puede estar seguro, que no me hubiera visto metido en tal lío.

5.º Doy por terminado este asunto con las precedentes líneas, digan lo que digan en FOMENT, puesto que, alejado completamente de las luchas políticas locales, no he de perder miserablemente el tiempo en contestar anónimo; mis miras son siempre más elevadas, con finalidades más provechosas para la ciudad en que nací, apesar de que muchas veces, me avergüenzo de las miserias humanas de mi pueblo, al que quisiera el más adelantado y prospero del mundo, y pruebas de ello tengo dadas.

De V. affmo. e. s. q. b. s. m.
Pedro Caselles.
Arquitecto.

Reus 12 Juny 1913.

Començarem dient al senyor Caselles, en resposta a la seva carta que un diari no és cap anònim quan té, com el nostre, director i redactors responsables que mai han escorregut el bultó, sino que pel contrari, sempre han respost davant de tothom dels seus actes, individual i col·lectivament.

Per lo demés, ens explica el senyor Caselles unes quantes coses del seu «temperamento», que no'ns interessens. Com tampoc ens interessa que estigui o no allunyat de les lluites polítiques locals, i en quant allò de que les seves miras són sempre més enlairades, amb finalitats més profitoses per la nostra ciutat, diguin-ho sino el tipu de snabsta que va donar per a la construcció dels empèdrats i moltes coses de les quals de moment no n'hi volem fer retre en son elogi, perquè ja vindrà el dia que li podrem fer completa justícia.

I per lo que respecta a la vergonya que sent davant les miserias «humanes» del seu poble, al que voldria veure el més avençat o adelantat i prosper del món, i proyes d'això diu que'n té donades; den referir-se el senyor Caselles a les miserias egolatriques dels seus amics els possibilistes, que li fan, per exemple, modificar el plànol de la ciutat el traçat d'un carrer, si així convé an algun prohom de la situació que ha de fer obres en l'exterior d'una casa de la seva propietat.

Amb això el senyor Caselles té molta

ALS VITICULTORS.

Es de suma conveniència que'l caldo bordelès que prepara el viticultor per a combatre les malalties criptogàmiques sigui precisament neutre. La preparació no ha d'ésser ni àcida, ni bàsica; perquè, si és lo primer, ataca les fulles del cep cremant-les i com resulta, ademés, molt soluble, és fàcilment arrastrada per les plujes i és nula la seva acció benèfica. Si, pel contrari, és excessivament bàsica, aleshores se diposita amb rapidesa, se re-

MANERA D'EMPLEAR EL PAPER REACTIU SERRA

Quan s'hagi tirat en la solució de sulfat de coure, una quantitat prudencial d'aigua de calç, se sumergeix en la barreja una tira de paper reactiu. Si aquest, permaneceix blanc, és que no hi ha encara prou calç i se'n hi va afegint fins que, al sumergir-lo de nou, adquireixi el paper un color fort vermell.

CADA LLIBRET VAL 25 CÈNTIMS

FARMACIA SERRA

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 80

REUS

VIDRES PLANS

VIDAL GERMANS I C.^a

Martí Napolità (Alcañiz), 7
REUS

IBARRA i C.^a Stat. en Cmta. SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Màlaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía-Carril, Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián.—Servei ràpid eventual per a Galicia i Nord d'Espanya, amb escales a Valencia, Alacant, Màlaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge.—S'expedeix coneixement directe per Larca i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor "Luarca núm. 3", i per a Dunquerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennia i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unic servei fixe i setmanal per a Gette i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Per a Gette i Marsella

Juny	19	Vapor Cabo Peñas
"	26	" " San Antonio
Juliol	3	" " S. Sebastián
"	10	" " Quejo
"	17	" " Oropesa

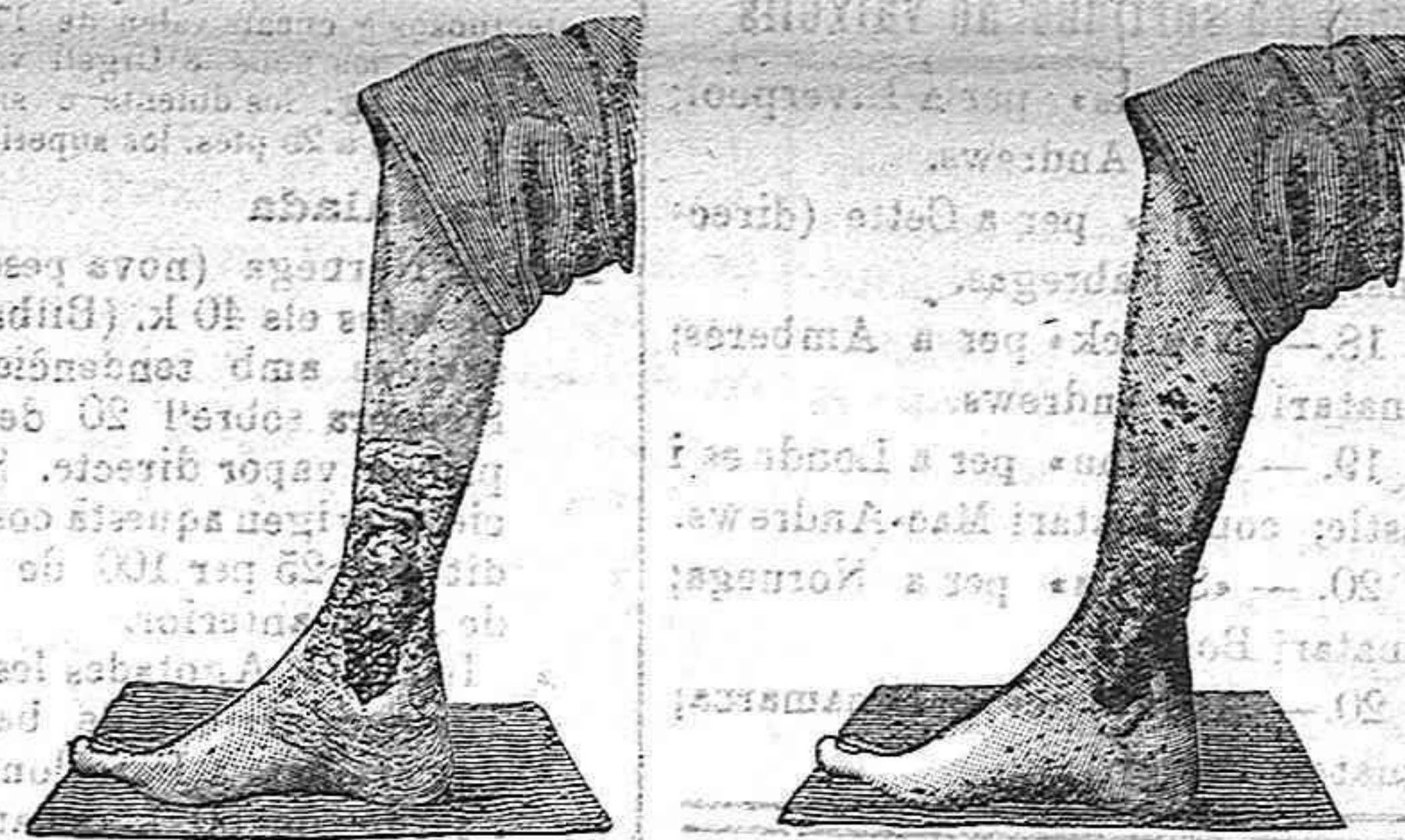
Juny	20	Vapor Cabo San Sebastián
"	27	" " Quejo
Juliol	4	" " Oropesa
"	11	" " Higer
"	18	" " San Martín

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefon núm. 45

DESCUBRIMIENTO SENSACIONAL

Curación radical de todas las enfermedades de la piel, de las llagas de las piernas y del artrismo, reumatismo, gota, dolores, etc., por medio del

Tratamiento de L. RICHELET

Antes de la curación

Después de 15 días del tratamiento

Hemos señalado ya a los lectores de nuestro periódico, el Descubrimiento sensacional del Sr. RICHELET (farmacéutico-químico) en Sedan (Francia), en lo concerniente a las enfermedades de la piel y de la sangre. A continuación indicamos las afecciones que más particularmente son curadas por este prodigioso tratamiento:

Eczemas, herpes, impetigos, acnes, sarpuillidos, prurigos, rojeces, sarpuillidos farináceos, psoriasis, sycosis de la barba, comezónes, enfermedades del cuero cabelludo, afecciones de la nariz y oídos, llagas y eczemas varicosas de las piernas, enfermedades sífilíticas.

La curación es igualmente segura en los trastornos de la circulación en el hombre y en la mujer, y en el artrismo, reumatismo, gota, dolores, etc.

JAMAS HA HABIDO UN DESACIERTO. Este maravilloso tratamiento, ejerce su acción tanto en el punto donde se localiza el mal como en la sangre, que la deja completamente purificada y regenerada. El tratamiento de L. Richelet se encuentra en todas las buenas farmacias, y droguerías de España, Canarias y Baleares.

Pídase hoy mismo un folleto ilustrado en lengua española al autor Sr. RICHELET, al depositario general en España D. FRANCISCO LOYARTE, droguería, calle San Marcia 33, SAN SEBASTIAN, y será remitido gratuitamente.

L. RICHELET, 13, rue Gambetta, SEDAN (Francia)
DEPÓSITO GENERAL Y VENTA.—Droguería de D. Francisco Loyarte, calle de San Ignacio de Loyola, 9, San Sebastián.
Venta en Reus.—A. PUNYED LLOBERAS, calle Llovera, 47.—ANTONIO SERRA Arrabal de Santa Ana, 80.

EL BRUCH

Domicili social: Concepció, 14. **REUS.** L'unió fa la força

Fi de l'Associació.—L'Associació EL BRUCH, permet crear i constituir un dot per als fills, una herència per a la família i en particular un capital per a matrimonis que pensin en el dia de demà en que la soletat d'un dels dos pot causar-los la misèria. Els sollicitants deuen tindre en compte que sols abonant en els quatre primers mesos del seu ingrés una módica quantitat per a gastos d'administració, podrà assegurar un capital de 1.000 a 50.000 pessetes a base del verdader mutualisme.

Pólices pagades fins a la fetxa 12, havent desembolsat 235'70 i cobrant els seus hereders 4744'00 pessetes. Quotes assegurades 1.293, formant un Capital inscrit de 1.293.000 ptes.

La correspondència al Director General don **A. Bieto Baldrich**

TOTS PER A UN. UN PER A TOTS

(Anunci aprovat per la Comissaria General de Segurs).